

„NE BÁNTSD A
MAGYART”

Zrinyi

MURAKÖZ

„Adassék tisztelet
a katoná
eszménynek”

Zrinyi-fohász

Előfizetési ár: fél évre 5.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 6.

Csáktornya, 1942. szeptember 11.

Politikai hetilap.
Megjelenik pénteken.

Az éter hullámain keresztül

kormányzó urunk hitvesétől elhangzott kéro szó talán sehoh nem talált oly megértó visszhangra és cselekvő tettekrekszségü áldozathozatalra, mint Muraköz népénél. Valóban a szivek kapuit nyitotta meg és indította útnak azt a határtalan, példa nélkül álló áldozatkészséget, amellyel honvédségünk téliruhafelszereléséhez hozzájárult a muraközi nép.

Muraköz központjában, Csáktornyan, tíz körzetben jártak házról-házra azok a nemesen gondolkodó és névtelenül dolgozó asszonyaink, leányaink és levente ifjaink, akik összeszedték az elkészített téli ruhát és szállították a gyűjtőhelyre, rendezték és csomagolták hatalmas ládákba. Csáktornya egész társadalma rang és valláskülönbőség nélkül adta le adományait. Gyárak, vállalatok, üzemek, intézmények és a járás községei. Mindenki érezte, tudta, hogy az átadott tárgy valószínű értéke nem felel meg az emberi értékhez, amely értékben ott kiünn véreik az orosz mezőkön, de tudatában volt az összességet átfogó hatalmas belsőfront ily módoni kiépítésének erkölcsi sikerében, hogy ezzel is erősítse katonáinkban azt a hihetetlenül nagy lelki erőt, amely tudatossá teszi bennük az egységes nemzeti összefogásért a végsőkig folytatott nagy küzdelmet, amely nagy küzdelemben mint parányi sejt, ott van a legszegényebbtől a leggazdagabbig mindenki és ebből következik, hogy — a belső frontnak is ugyanilyennek kell lennie, ahol a szociális meglátások és megértések, a szociális feladatok, a szociális kötelességteljesítések elől menekvése nem lehet senkinek. A „vajon mit tehetek én?” folyton visszatérő cselekvéscsökkentő dallam élete lejárt.

Fel kell ébrednünk, hogy korunk nagy szociális kérdéseit teljesen megoldhassuk és titokban azt mondhatnánk minden ember a maga szívéhez: — segítenem kell!

Mindenkinek tudnia és éreznie kell: hol, mikor, hogyan és miként kell a segítség eszközeivel számszázalékosan odaállania. Katonáink egész életüket ajánlották abban a pillanatban, amikor a frontra megindultak, hogy az itthon maradtak nyugodtan, kényelmesen folytathassák békés polgári életüket. Gondoljunk vissza a tőlünk búcsút vett és frontra indult katonáinkra, azoknak minden áldozatra kész tekintetükre.

Tőlünk egyet kérték, illetve várnak, hogy a nagy orosz tél velől fagyaszító éjszakáiban eggyel több melegítő ruhadarab legyen rajtuk és mind az amit ottani helyzetű adottságuk, terepviszonyok, időjárás megkivánnak.

Mindezt megértette és átértette Csáktornya közönségével Muraköz népe. Kopogtatásra ajtonyítás volt és kedves, örömteljes mosoly kíséretében így gyűltek össze az érmelegítők, gyapjú harisnyák, lábszárvédők, fülvédők, nyaksálak, hópapák, kötszövött alsók és puloverek száza, tábori takarók, keztük, bundák, bundabélészek, szörmedarabok, gyapjúfonalak, si öltönyök, si felszerelések és sok-sok felsorolandó tárgy, amely a nemes céllal van hivatva szolgálni. Természetes, nem egy hely volt, ahol nem volt felesleges leadni való, de leleményesség is van, — rengeteg sok kézen vett új pulover, borkéztük, harisnya, gyapjúfonal volt elkészítve, vagy tekintélyes készpénzadomány ezen helyeken.

Mindenki igyekezett szívvel, lélekkel az adakozók között ott lenni. Voltak helyek, amikor a gyűjtők ott jártak, hogy távol voltak a lakásból és így az adományokat nem adhatták le, — egy nap után ok maguk jelentkeztek és panaszkodtak, hogy oket talán elkerülték?

Kimondott szegény helyen, — ahol a férj a

A sokgyermekes anyák kitüntetése

A MANSz ünnepi estje

Az országos gyász miatt elmaradt ünnepélyt a MANSz vasárnap, szeptember 6-án tartotta meg a Levente Otthonban.

A Hiszekegy elnéklése után kis óvodásaink mutattak be, hogy eddig mit tanultak. Előadásuk szívet-lelket gyönyörködtető volt. A közönség — legnagyobb részt anyák — állandó tapsal kísérte kis előadásikat, különösen nagy tetszést keltett az „orvosi vizsgálat”.

Szárász István dr. járási szögabíró ünnepi beszédeben megható szavakkal üdvözölte a színpadon körötte ülő sokgyermekes anyákat. Csáktornya áldozatkészsége, amely mindig első helyen állt, tette lehetővé ezt az ünnepelet, a magyar anyák ünnepelet. További szavaival beszél az anyák szent hivatásáról. Az anya a kezdet, folytonosság, a tavasz, a jövő, az új élet, a jövőndő Magyarország, az örök lét. A Főmeltóságú Asszony kitüntetése a legtöbb gyermekes anyáknak — legyen példa minden magyar anyáknak.

Ezután dr. Szárász István kiosztotta az egyenkint 50 pengős jutalmakat a meghatottságtól könyöző sokgyermekes anyáknak, kik a következők: özv. Horváth Antalné, Soltics Józsefné, Koros Józsefné, Basch Istvánné, Grabar Balászné és Mikulesics Istvánné. Végül ígérelettel tett, hogy a

jövőben is megfogják jutalmazni az arra szoruló szegény, sokgyermekes anyákat.

Az énekek és szavalatok után, amelyekből a legmegrázóbb hatást Gyóni Géza verse: „Csak egy éjszakára” keltette, ami után következett az ünnepelet fénypontja, a „Magyar Asszonyok” hazafias szindarab előadása.

Egymás után vonultak fel korszerű, díszes magyar öltözetben Magyarország történelmének nagy női alakjai: Árpádházi Szent Erzsébet, Árpádházi Szent Margit, Rozgonyiné Cicelle, Szilágyi Erzsébet, Kanizsai Dorottya, Dobó Katica, Lórántffy Zsuzsanna, Zrinyi Ilona, Damjanicsné gróf Teleki Blanka és áldott királynénk Erzsébet. Dióhéjban Magyarország ezeréves történelme. És a mai magyar asszony, aki az ősök példájából merít. Amely nemzetnek ilyen asszonyai, ilyen anyái vannak, annak léte — örök!

Mondanunk sem kell, hogy a termet zsufo-lásig megtöltő közönség lelkesedése óriási tapsviharban tört ki, az anyák legnagyobb része — sirt, de nem bánatában!

A felszabadult Csáktornya az első pillanattól, sokszor erejét meghaladó áldozatossággal is, karolt fel minden magyar hazafias ügyet s ezáltal is helyt állt.

Sokgyermekes édesanyák kitüntetése a csáktornyavidéki és a drávaszentmihályi körjegyzőségekben

Szeptember 6-án délelőtt 10 órakor a csáktornyavidéki körjegyzőség hivatalos helyiségében bensőséges ünnepség keretében nyújtották át a két körjegyzőség területén lakó többgyermekes édesanyáknak az „áldozatos anyaság” jelvényeit.

Nagyszámban jelentek meg a községekből édesanyák gyermekekkel és férjeikkel, hogy lássák a nap jelentőségét. Ott voltak a községek bírái, előjárói, akik előtt Kákossy Győző főjegyző ismertette a magyar kormányzat gondoskodását az igazi áldozatos anyasággal szemben. Örömeink adott kifejezést, hogy hála Isten — vannak még édesanyák, akik tudják miért vannak és mi a rendeltetésük e világon. A muraközi édesanyák is az anyai hivatásukat magaslatán állanak és sokan vannak, akiket szintén ki kellene tüntetni, de ez nem mellőzést jelent, mert a kitüntetés évről-évre más-más édesanyát fog érni. Felhívta az édesanyákat, hogy gyermekeiket istenfélelemben és vallásosan neveljék, mert az elmúlt két évtized nem eredményezte a vallásos nevelést és

a hitről egy bizonyos fokig letértek. Tanulják meg és tudják is a gyermekek, mi a negyedik parancsolat.

Majd a kitüntetett édesanyák mellére tűzte az érmelet és kérte oket, hogy minden egyes ünnepeletes alkalomkor tűzzék ki és azt büszkén viseljék.

Kitüntetést kapott: Kraljics Istvánné százköi 17 gyermekből 11 élő, Bubek Istvánné zalauvári 10 gyermekből 9 élő gyermek anyja. — Kitüntetést és 50 pengőt kapott Farkas Andrásné szentilónai 9 élő gyermek és Fukszár Imréné szidényi 15 gyermekből 11 élő gyermek anyja.

Körmeny János drávaszentmihályi főjegyző adta át a kitüntetést és 50 pengőt Kovacsics Pálné kristófalvai és kitüntetést Balogh Imréné nyirvölgyi lakosnak.

A kitüntetett édesanyáknak a nap jelentőségét muraközi nyelven Kollarics Pál százköi bíró tolmácsolta.

Ki és miként juthat hadisegélyhez

1942 március 1-től a hadbavonultak és általában a katonai szögálatra bevonultat ellátatlanul maradt hozzátartozói hadisegélyben részesülnek. A hadisegély a nem hivatásos állományban szakaszvezetőnél nem magasabb rendfokozatban teljesített katonai vagy közérdekű munkaszögálat alapján jár, amennyiben a hozzátartozók rászorulnak. Közzögálati, köztetületi, köztetületi és

közüzemi alkalmazottak külön hadisegélyt nem kaphatnak.

Hadisegély jár: feleség, gyermek, együttlakó szögök, unokák, testvérek, házasságon kívül született gyermekek és ezeknek a gyermekeknek anyja részére megfelelő esetben. Gyermekek és unoka után 16 éves korig utalható ki hadisegély, tanulmány időtartama alatt legfeljebb 24 éves

fronton van, egyedül kényérkereső az itthon maradt feleség, — tíz pengőt adtak szögélnkül.

Egy bunda átadásakor a kishang ez volt: „oda megy vissza, ahonnét jött.”

Sok-sok megörökíteni való esemény volna

meg, mi azonban örülünk, hogy társadalmunk megértette a hívó szót és példaadóan kivette az őt megillető részt. Csáktornya közönsége önmagát becsülte meg a gyűjtés eredményességével.

Rode Imre.

korig. A hadisegély gyermektelen családnál jár: 12.000 lakosnál nem nagyobb községben, ha a jövedelem 80 pengónél nem nagyobb. Gyermek vagy unoka esetén személyenként a fenti alapösszeg tíz százalékkal emelhető fel. Ezekben az esetekben a hadisegély feleség részére 16 pengő, családtagok részére 10, negyedi és további gyermek után 15 pengő.

Felemelt hadisegély akkor jár, hogyha 1938 szeptember 1. óta legalább három hónapon át két ízben volt a családó katonai szolgálatra behíva. A hadbavonult hadisegélyét csapatparancsnokságánál kell kérnie, az érdekelt családtag pedig a lakhely szerint illetékes közigazgatási hatóságnál (községi előljáróság), ezeken kívül még a lakó-

helyenként megszervezett Bajtársi Szolgálatnál is. A közigazgatási szervek bírálják el a hadisegély-kérelmeket. A határozat ellen a törvényhatóság első tisztviselőjéhez lehet jogorvoslattal fordulni.

A hadisegélyt a bevonulás hónapjának első napjától kezdve kell folyósítani, ha ebben a hónapban az anyagi rászorultság már fennáll.

A folyósítás leszereléskor szűnik meg. Hősi halál vagy eltűnés esetén egy évig, illetve a hadigondozási igény megállapítását követő járadék vagy segély folyósítását kapják a hozzátartozók a hadisegélyt. Hadisegélyt tehát csak ezekben az esetekben lehet kérni, jogtalan követelés tehát céltalan és csak nehezíti a hatóság munkáját.

Ujdonság csáktornyai hölgyek és urak részére!

Visszajött 22 évi külföldi tartózkodás után **KRCSMÁREK ISTVÁN** speciális férfi és női szabómester, aki most június 6-án nyitott nagy

SZABÓ SZALONT

Honvéd utca 12 szám alatt, a volt Szrnc Pál féle üzlet helyén, ahol kifog dolgozni **rendelésre mindennemű**

női ruhát, kabátot, felöltőt, slifert, gyermeköltönyöket, úgyszintén férfi ruhákat.

A legprecízebb kívánságnak is eleget tesz, a legutolsó divat szerint. A hölgyeknek alkalmuk lesz a legutolsó divatlap és model szerint választani, a legjobb kidolgozás mellett, budapesti és párisi divat szerint, csak egy megtekintés és mindez be fog bizonyulni. — Úgyszintén **uri és női konfekciót** találunk Csáktornya és környéke lakosai, ocsn és jól kidolgozva.

Szíves pártfogást kér tisztelettel:

Krcsmárek István, szabómester.

A kereskedelmi középiskola jelentősége Csáktornyan

Irta: **dr. Bernáth József** áll. keresk. középisk. igazgató.

A magyar kormány, a kultuszminisztérium tisztában volt azzal, miért fontos, a ma annyira döntő gyakorlati és gazdasági élet szempontjából, Csáktornyan a kereskedelmi középiskola létesítése.

Az emberiség életstandardja a műveltség emelkedésével arányosan nő, tehát a kultúrával lépést tart. Az újabb megjelenő szükségleteket, amelyek hovatovább életszükségletekké válnak, ki is kell elégíteni. Ezt pedig csakis a haladó, mindennapi élet tudja a fogyasztóknak nyújtani. A fejlődő gazdasági életben több és több hozzáértő szakemberre és munkásra, de egyaránt vezető emberre is szükség van. A kéz a kézben haladó munkának és termelésnek nem lehet egy bizonyos ponton megállnia, hanem a kívánalmakat ki kell elégíteni. A gazdasági élet minden terén működő szakembereket és vezetőket a kereskedelmi középiskola adja, mert közvetlenül a gyakorlati életre, a fejlett és sokáig gazdasági életnek nevelni növéndéket. Természetes, hogy az előkészület e nagy feladatokra nem könnyű munka, de viszont az ellenérték, a fizetés, a megélhetési lehetőség is ehhez igazodik. Az pedig, hogy tőkénkből meg-

élhetésünket biztosíthassuk s kamataiból élhessünk, megfelelő tőkét is kell gyűjteni. Ezt a tőkét a kereskedelmi középiskolai tanuló négy év alatt gyűjti össze és befejezi az érettségi vizsgálat tanulmányai végén. Könnyen kiszámítható mekkora tőkét gyűjtött egy-egy növendék, ha érettségi vizsgálat után nem egy esetben kezdő fizetéként 250—300 pengőt kap havonként. Ezért a kamatért érdemes dolgozni és kell is minden magyarnak. Ne felejtjük el, hogy ma valamennyien katonák vagyunk még akkor is, ha épenséggel nem a harctéren egyenruhában harcolunk, hanem itthon hivatásunkat teljesítjük édes Hazánkért, felelősségünk tudatában a szebb magyar jövőért.

Csáktornyan azért is fontos a kereskedelmi középiskola működése, is Muraköz centrumjának olyan vezetőket adjon, akik az itteni gazdasági életet vezessék és tovább fejlesszék a helyi adottságok figyelembevételével és kihasználásával, egyéni és nyelvi tudásuk alapján a szép szülőföld javára és gazdasági felvirágoztatására.

NŐI ruhák, pongyolák és blouzok

hatalmas választékban vannak raktáron. — Kész mosó ruhák szép mintákban már P 16'26-tól kaphatók.

Schütz

Nagykanizsa - Zalaegerszeg

Lopott sertést csempésztek át a Dráván Horvátországba

Varga Ferenc muraszentmártoni lakos lopás vádjával került a nagykanizsai törvényszék egyes-bírája elé. A vád szerint egy horvátországi, bukovcei emberrel, Joszipovics Ivánnal ez év március 3-án elhajtott Kovács Antal és Kovács Pál közös birtokáról egy sertést és azt leőve átcsémpézték Horvátországba. Varga először mindent tagadott és azt mondta, hogy nem tudja a társa nevét, továbbá azt hangoztatta, hogy ő megbizottja

volt Joszipovicsnak. — Ekkor a sértett egy levelet mutatott fel a törvényszék előtt, amelyben Varga azt kérte, hogy valljon mellette. A levelet teljes bizonyítékot szolgáltatott Varga büönössége mellett. Az egyesbíró Varga Ferencet két hónapi fogház-büntetésre, mint főbüntetésre és egy évi hivatal-vesztésre, valamint politikai jogainak ugyanilyen időtartamra való felfüggesztésre, mint mellébüntetésre ítélte.

Nyers vadbőröket

(pézsmá, borz, nyest, görény, róka, vidra, házi és mezei nyúl, kutya)

legmagasabb napi áron veszek Szoták István nyersbőrbizományos Csáktornya, Hitler u. 3. sz.

Levente vezetőfőoktatói értekezéslet

volt szeptember 5-én délelőtt a Levente Otthonban. Az értekezéslet Modrovits Nándor főhadnagy, járási levente parancsnok nyitotta meg. Az értekezéslet az 1942—43 kiképzési anyagát tárgyalta. Az ifjúvezetőképző tanfolyamon szerzettéről ifj. Pataki Ferenc ifjúvezető számolt be. A szabadkai tanfolyamon előadott anyagot Gráf Ernő vezetőfőoktató ismertette.

Balogh József főhadnagy részletesen ismertette az 1942—43 évi kiképzési intézkedést. — Rode Imre vezetőfőoktató a leventék „Bajtársi Szolgálat”-ba való bevonását és beszervezését ismertette. Tóth Mihály vezetőfőoktató a kiképzési intézkedések foglalkozási kereteit ismertette. Tóth Marianna a leánylevente szakosztály munkájáról szolt. P. Fekete Géza t. lelkész a leventék lelki gondozásáról beszélt. Végül Nagyözi Sándor országos bajnok különböző atlétikai fogásokat és indulási mozdulatokat mutatott be.

Az értekezéslet során vett búcsút a megjelent oktatói kartól Hegedüs János főhadnagy, eddigi járási levente parancsnok, akit más katonai beosztás folytán áthelyeztek. Kérte volt munkatársait, hogy továbbra is lelkes és odaadó munkatársai legyenek utódjának, hogy a megkezdett munka minél sikeresebb legyen.

Gyomorbajos? Vesebajos? Tartson ivókurát!

A TERMÉSZETES SZÉNSAVAS

PETÁNCI GYÓGYVIZ

Üdít — gyógyít

FŐRAKTAR:

MURASZOMBAT, Lendva u. 2.

— TELEFON: 68. —

HIREINK.

— **Veni Sancte** a népiskolában, polgári és kereskedelmi iskolában. Folyó hó 9-én nyitotta meg kapuit a csáktornyai népiskola, polgári és kereskedelmi iskola növendékei számára. — Kilenc óraker szentmise volt, utána az Országzászló elé vonultak az iskolák. A Hiszekegy elnéklése után Krasznai Antal méltatta a zászló jelentőségét. Szentmiklóssy Teréz verset szavalt. A Himnusz elnéklése után tisztelgő elvonulás volt az Országzászló előtt.

— **Halálozás.** Meghalt az édesanya. Özv. Behojnik Mihályné, aki Muraköz megszállása alatt sok bánatos könnyet ontott, a felszabadulás után pedig örömeiben sírt. Aki minden kénszer dacára, magyar szellemben nevelte gyermekeit. Aki — bár tudott horvátul — mindenütt csak magyarul beszélt. Halával Csáktornya egy régi, tösgyökerez magyar polgárosszonyát veszítette el. Szombaton, szeptember 5-én temették a város orsiai részéve mellett. Koporsója felett Nagy Károly polg. isk. igazgató szívet indító búcsúztatót énekelt. Barabás (Behojnik) Gyöző tanítóképző-intézet gyakorlatiskolai tanító és Behojnik Mihály vaske-rekedő, a Baross Szövetség helyi csoportjának

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetetlen, jó anyáink

Özv. Behojnik Mihályné

halála alkalmával részvétükkel fájdalomkat enyhítették, koporsóját virággal díszítették, utolsó útjára elkísérték, különösen pedig Nagy Károly áll. polgári iskolai igazgató úrnak a megható búcsúztatásért, ezúton fejezzük ki leghalásabb köszönetünket.

Behojnik Mihály és testvérei.

elnöke édesanyjukat gyászolják az elhunyan. Csendesesen pihenjen a felszabadult magyar muraközi földben, amelyet oly nagyon szeretett.

— **Áthelyezés.** Hegedüs János főhadnagy, járási leventeparancsnok más szolgálati beosztása folytán elhelyezték Csáktornáról. Hegedüs főhadnagy, mint első leventeparancsnok, a csáktornyai járásban megszervezte a Levente Egyesületeket, vezette a leventeparancsnok kiképző tanfolyamot s mind e körül nagy érdemei vannak. Szolgálatát Modrovits Nándor főhadnagy vette át, aki eddig is, mint leventeparancsnok működött Csáktornán.

— **Tűzharcosok beszerzése** volt folyó hó 8-án délelőtt Stridóváron, ahol 300 ember vett részt a beszerzésen. Délután Víziszentgyörgyön 150 tűzharcos volt jelen. Szeptember 13-án délelőtt 8 órakor Botornyan és délután 3 órakor Belicán tartja a szervezést Kákossy Győző szervezőtisz.

— **Pénzt kap** kezdetű Diana hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét, mert pénzt kap, aki üres Diana-sosborszeses üvegeit visszaviszi kereskedőjéhez, kinél vásárolni szokott.

— **A honvédség téli ruhagyűjtésének határideje szeptember 12.** Csáktornán és a járás területén a honvédség téli ruhafelszerelés gyűjtése nagyjában véget ért. Mint értesültünk, Csáktornya közönsége meglepetésszerűen vette ki részét a honvédség számára gyűjtendő adakozásból. Jövő számunkban közölni fogjuk a gyűjtés pontos és végleges hivatalos eredményét.

— **Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság** Vármegyei Elnöksége augusztus 15-én a vármegyeház nagytermében ünnepélyes keretek között kiosztotta a legújabbban kitüntetteknek a Nemzetvédelmi keresztet. Előzőleg istentiszteleten vettek részt, majd letették az ünnepélyes fogadalmat. Az ünnepi beszédet mondotta és a feldíszítést végezte vitéz Somogyi Pál ny. vezérőrnagy, székkapitány. Csáktornáról Svagell Viktor ny. MÁV ellenőr részesült, hazafias szolgálatait, e díszes kitüntetésben.

— **Muraközi sakkbajnok.** A Magyar Sakk-szövetség által felajánlott Maróczy-vándorszerlegért a múlt héten ért véget a verseny. A küzdő felek között szűkebb hazánk, Muraköz fia, dr. László Csaba, dr. László Béla helybeli ügyvéd fia is szerepelt, aki dr. Gecseivel folytatott játszmájában 8 oras elkeseredett küzdelem után egyetlen végjátékra és döntetlenre vezetett. Dr. Gecsei támadó kísérleteit dr. László szívós játékkal, kitűnő véde-

ELSO, MÁR ISMERT KERESZTÉNY gabonaüzlet.

BEHOJNIK - BEZERÉDY - CERNKOVICS
„FUTURA“ ALBIZOMÁYOSOK
Csáktornya, Hitler Adolf utca 3.
A község házával szemben.

Vásárolunk mindennemű gabonát tengerit, babot és olajosmagvakat a megállapított hivatalos napi áron.

Az Ön mosolya

— amely elővillantja jólápolott fogait — legfájdalmasabb fódító-eszközaink egyike. Ezt a biztonságot csupán egy ODOL-ápolta száj nyújtja. ODOL-fogpép alaposan tisztítja a fogak közötti részt is, megelőli a bomlasztó baktériumokat, az üdesség és az ápoltság természetes érzését biztosítja. Szájának kellemes illata és egészségügyi védelméről az ODOL-fogpép gondoskodik.

ODOL

fogpép

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

kezéssel szerelte le. — Csáktornán még röviddel ezelőtt is, igen élénk sakkélet folyt. Reméljük, hogy ezt a szép és nemes sportot, derék fiatal-ságunk, most a felszabadulás után, fokozottabb mértékben kultiválni fogja.

Muraközi Katolikus Könyvnyomda

Könyvkötészet és Papirkereskedés.

Mindennemű elemi-, polgári- és kereskedelmi iskolai könyvek és tanszerek, térképek, atlaszok, töltőtollak és ceruzák, finom levélpapír, üzleti könyvek, mindenféle iskolai és községi nyomtatványok kereskedése. - Elvállalja mindennemű iskolai, üzleti, községi és magánhasználatu könyvek bekötését.

Gyors kiszolgálás!

Olcsó árak!

— **Bücsűszó.** Mindazoktól a jó barátoktól és ismerősöktől, akikől áthelyezésem alkalmával személyesen elbúcsúzni nem tudtam, ez úton mondom Istenhazádot. — Szébb Jövőt! Hegedüs főhadnagy, járási leventeparancsnok.

— **A nemzet hősi halottjáról:** vitéz nagybányai Horthy Istvánról közöl kegyeletes megemlékezést a Tükör szeptemberi száma. A továbbiakban cikket írtak még Hlatky Endre Nagyvárad Szent László tiszteletéről, Domán Andrea a művészet és a mitológia kapcsolatáról, Szilágyi Odón Köszeg váráról, Szabó Zoltán pedig színes tollal ismerteti a szeptemberi fordulót. A szépirodalmi részben Koroknay István és Gyallay Domonkos novellája, ezenkívül Florián Tibor és Barsi Irma verse szerepel. A szokásos rovatokon kívül számos fénykép és művészi rajz díszíti a szép kiállítás folyóiratot. A Tükör Révay József dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Köz gazdaság

A napraforgó betakarítása

A napraforgómag termés öröndetes korai beérése szükségessé teszi, hogy a gazdaközönségnek különösen az a része, amely eddig napraforgómagot nem termelt, a betakarítás és cséplés helyes keresztviteléről a szükséges tájékoztatást idejében megszerezze. Már augusztus hó elején felhívás jelent meg a sajtóban, hogy az érésben levő napraforgómagnak a szél elleni védelme, kellő időben való aratása és helyes cséplése tekintetében tájékoztató útmutatót a gazdák a Futura központjától (Bpest, V. Vigadó u. 6.) vagy bármely vidéki megbízottjától, vagy a mezőgazdasági kamarától beszereznek és szem előtt tartásuk.

A Futura ezen természetesen bemutatott valamint a szárítóüzemek igénybevételére vonatkozó tájékoztatót is minden szerződéses termelőjének külön levélben megküldi, tehát elsősorban azoknak a termelőknél kell ezen nyomtatványokért jelentkezniök, akiknek a címe a Futuránál nyilvántartásban nem lévén meg, az útmutatót meg nem kapták. Azok részére, akik ezen útmutatót még kézhez nem vették volna, a napraforgómag betakarításáról illetékes helyről nyomtatékosan a következők szem előtt tartását ajánljuk:

Szélnek jobban kitett fekvésben különösen magasszáru fajtaknál a szél, érés táján nagy károkat okozhat. Ilyenkor célszerű a lábán álló napraforgót 4—6-szorosával a tányér alatt egymáshoz kötni s így a napraforgók egymást támogatva jobban ellenállnak a szél károsításának.

A napraforgómag nehezen szárad, hamar romlik, penészedik, miért is fontos, hogy aratást

ELŐRE A VIHARBAN IS!

Tengernyi nehézség ellenére sem nyugszik sona a kutatómunka. Mindig csak előre a fokéletebb felől Philips a világ legnagyobb rádiógyára. Kutatólaboratóriumaiából kerültek ki azok a gazdag tapasztalatok, amelyek alapján a Magyar Philips Művek R. T. mérnökei tervezték és magyar munkások százai állították össze a minden rádiókereskedésben kapható 1942-43 évi rádiókészülékeket.

PHILIPS RÁDIO

ne süssük el. Az érés jelei: a levélzet teljes leszáradása, a tányér aljának kénysárga színeződése.

A késői szedésnél figyelemmel kell lenni a madarak nagyobb kártételeire is, ezért madár-ijesztőtől, a termés őrzéséről gondoskodni kell. Szegélynövényként való természetkor a madárkarak miatt megokolt lehet a kissé korábbi aratás. Fontos azonban, hogy ne esős időben arassunk, hanem lehetőleg szép napsütöses időben végezzük a munkát.

Az aratás akként történik, hogy néhány centiméteres szárcsonk meghagyásával a tányérokat a töről levágjuk. Ha eléggé érett volt a termés, a tányérokról a mag azonnal kicsépelhető. Ha bármilyen ok folytán azonnal nem csépelhetünk, a tányérokat csak nagyon szellős helyen, teljesen nyitott, huzatos fészében tudjuk valamennyire, de akkor is csak felaggasztva, felfűzve, vagy csak egysoros rétegben lektetve, többkevesébe kiszáritani.

Ha bármi ok folytán aratásra nem elég érett a termés és mégis aratni kényszerülünk, akkor a a táblán megszáritathatjuk a forgót úgy, amint az Oroszországban is szokásos. E célból a tányérokat szárcsonk nélkül vágjuk le, középet, ahol többnyire léha magvak vannak, kifurjuk és magvas részükkel lefelé egy-egy erősebb, felső végén kihégyezett, lábán álló, napraforgószára huzzuk. Egy-egy köróra 15–30 tányér huzható. Alul a regáló tányérről egy kis napraforgószár-darabbal kissé felpeckeljük, hogy földre ne érjen.

A kisebb mennyiségű termés kézi erővel is könnyen csépelhető, amennyiben a tányérok magvas felét rövid botokkal ütögetve, akár gyermekek is könnyen kicsépelik a magot. Cséplés után a tányér és szár nedves részeit azonnal ki kell rostálni, hogy a mag minél könnyebben száradhasson és vékonyan, legfeljebb 4–5 cm vastagon kell a magot eltergetni. Száraz, szellős helyen 6 napig naponként át kell lapatolni, ha szükséges naponként át kell lapatolni, ha szükséges naponként többször is, később azonban ritkábban. Semmiestre sem szabad megvárni, míg a mag melegedni kezd, mert ez már nagy értékvesztéssel jár.

A napraforgómag értékesítésének módját, átvételi árakat és feltételeket minden községben a Futura hirdetőanyag ismerteti. Ezek a hirdetőanyagok minden Futura bizományosnál, engedélyes magbevásárlónál, valamint a községházán, gazdakörökben stb. ki vannak függesztve, ahol a hirdetőanyag nem

volna található, vagy az átvétel lebonyolítása ellen bármi panasz merülne fel, sürgősen a Futura központjához kell fordulni (Bpest, V. Vigadó u. 6.) ahonnan megfelelő intézkedés történik.

10.000 mangalica tenyészkoca kedvezményes kiosztása

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdaság fejlesztésének programja keretében a népies mangalica sertéstenyésztés minőségi színvonalának és termelőképességének emelése céljából még a folyó évben kiszagdak részére több mint 10.000 törzskönyvelt származású tenyészkocának kedvezményes áron való kiosztását határozta el, amelyet a vármegyei gazdasági felügyelőségek, a Mangalica-tenyésztők Országos Egyesületének közreműködésével bonyolítanak le.

A kiosztásra kerülő tenyészkocák 8 hónaposnál fiatalabbak és 12 hónaposnál idősebbek, továbbá 45 kg-nál könnyebbek és 60 kg-nál nehezebbek nem lehetnek s azokból 1–1 darabot csak a 30 kat. holdnál kisebb szántóföldi művelés alatt álló területtel rendelkező kiszagdak kaphatnak. Az akció eredményének érdekében községenként legalább 20 darab kocát kell kiosztani.

A kiosztásban részesült kiszagdaknak kötelezettséget kell vállalniuk, hogy a kapott tenyészkocákat legalább két esztendőig tenyésztésre használják. Ezen időn belül tehát azokat eladni vagy levágni csak a vármegyei gazdasági felügyelőség előzetes engedélye alapján szabad. A kiosztásra kerülő kocák kedvezményes kiosztási ára — azoknak súly szerint 100, 110 és 120 pengő. Az igényléseket a gazdasági felügyelőség-nél kell bejelenteni. Az akciót november végéig be kell fejezni.

Szinleges iparüzés esetén visszavonják az iparigazolványt

A kormány a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. évi XXVI. t. c. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1942. évi XI. törvénycikk-l meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendelte el:

Az illetékes iparhatóság az iparigazolványt, illetőleg iparendélyt visszavonja attól, aki iparigazolványa, illetőleg iparendélye alapján az ipar gyakorlását más, az ipar gyakorlására a fennálló

jogosítványok szerint nem jogosított személynek teszi lehetővé.

Az olyan személy, akinek iparigazolványát, illetőleg iparendélyét az előbbi bekezdés alapján visszavonták, a visszavonást elrendelő véghatározat jogerőre emelkedésétől számított három év alatt iparigazolványt, illetőleg iparendélyt nem kaphat, kivéve, ha az illetékes miniszter kivételes méltánylást érdemlő esetben erre engedélyt ad.

SPORT

Rovatvezető: Legenstein Géza.

Csáktornyai ZTE—WOSE Budapest 3:1 (0:1)

Bajnoki mérkőzések első startja, amely majdnem vereséggel végződött. Az első félidőben nagyon gyenge játék, Csáktornya csatársora teljesen tehetetlen. A budapestiek az egyetlen góljukat az első félidő 25 percében érték el. A második félidő 20-ik, 22-ik és 30-ik percében azután Benkó I. megszeri a győzelmet. Utána a vendégcsapat még küzd, hogy javítsan az eredményen, de a csáktornyai védelem helyen van.

— **Tennisz.** A budapesti országos ifjúsági tenniszversenyen Legenstein László és Mocsán József a fiúparosban erős küzdelem után a harmadik helyet foglalták el.

— **Az országos uszói hét** keretében folyó hó 6-án és 8-án, a csáktornyai strandfürdőben lebonyolításra került a helyi uszónap. Az uszósport népszerűsítését és fellendítését szolgáló verseny minden tekintetben sikerültnek mondható és kitűnő eredménnyel végződött. Az uszónapon nem kevesebb, mint 59 fiú és 26 leány, 11-től 21 éves korig igazolta uszástudását s ezzel megkapták a Magyar Uszó Szövetség emléklapját. Ezek közül szintidőn belül uszott 27 fiú és 11 leány, akik ezzel elnyerték a MUSZ díszes jelvényét. A legjobb eredményeket a következők érték el:

az 50 m-es női melluszásban: Szitár Ilona 40 mp, Kollarics Irénke 58 mp, Zuzel Annuska 58 mp, Zuzel Mária 58 mp, a11 éves Bélavári Mária 60 mp és a 12 éves Szmolc Verica. 60 mp.

az 50 m-es férfi gyorsuszásban: Horváth Ferenc 34 mp, Istvánovics Károly 40 mp, Papp László 42 mp, Zuzel Tibor 44 mp, Bezeredy Ferenc 44 mp, Hunyak Kornél 45 mp, Kacun Miklós 46 mp és Farkas József 46 mp.

az 50 m-es férfi melluszásban: Sztrahonya András 46 mp és Sáfran Oszkár 47 mp.

A versenyzők nagyszámú részvétele és az elért kitűnő eredmények ékesen bizonyítják a csáktornyai uszósport népszerűségét és országos viszonylatban is kielégítő színvonalát. Hisszuk, hogy célszerű propagandával és neveléssel az ifjúságnak még nagyobb tömegeit sikerül majd az uszósport számára megnyerni s ezzel parhuzamosan komoly és sportszerű edzéssel sikerülni fog Csáktornyanak is felszínre hozni a magyar uszósport büszkeségeit, a maga dr. Barány Istvánjait és dr. Csik Ferencit.

A versenyt Sztrahonya József, mint a Magyar Uszó Szövetség helyi szervezője, valamint Nagy Károly polg. isk. igazgató, dr. Weber Mihály tanítóképző-intézet tanár, Tamás Kálmán ker. isk. tanár és Hampamer József sportklub elnöke közreműködésével megelégedésre rendezték.

Perlak nagyközség előljáráóságától.

3943.1942 szám.

Hirdetmény.

A Perlak község tulajdonát képező nagyközségi és szálloda, valamint az ottoki korcsma 1942 szeptember 20-án délelőtt 10 órakor bérbe lesz adva 6 évre a községházán. Kiküldési ár az elsőnél 83 q, a másodiknál 16 q búza. Árverési feltételek a csáktornyai iparhatóságnál és a perlaki előljáráóságnál megtekinthetők.

Kelt: Perlak, 1942 évi szeptember hó 1.

Olvashatatlan aláírás. s. k. községi bíró.

Olvashatatlan aláírás. s. k. községi jegyző.

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 5.— P. na pol leta.
Vuredništvo: Horthy Miklos-tér 6.

Csáktornya, 1942. septembra 11.

Politički tjednik.
Zide saki petek.

Reči,

štere su došle s zraka,

z vusta visoko dostojne Gospe Guvernerke, morti su nigdi ne tak zašla v srce i morti njih nigdi nesu tulko razmeli, kak rano pre megyimurskom narodu.

Za istinu srca su otprla te reči i naš megyimurski narod se požuril alduvati za zimske oprave za naše honvede na takši način, da nam ga ne pelde.

V srdini Megyimirja v Csáktornya su naše gospe — niti jena se neće faliti s svojim imenom — s plemenitim srcem hodale z našimi dobrimi leventashi od hiže do hiže, pobirale su već prepravlene oprave i nosile v leventaski dom, tam pak su je pakovale v velke kište. Se to su darovali, prez rezlike si čakovčanci, narod celoga jaraša, se fabrike, meštiri i štanunari.

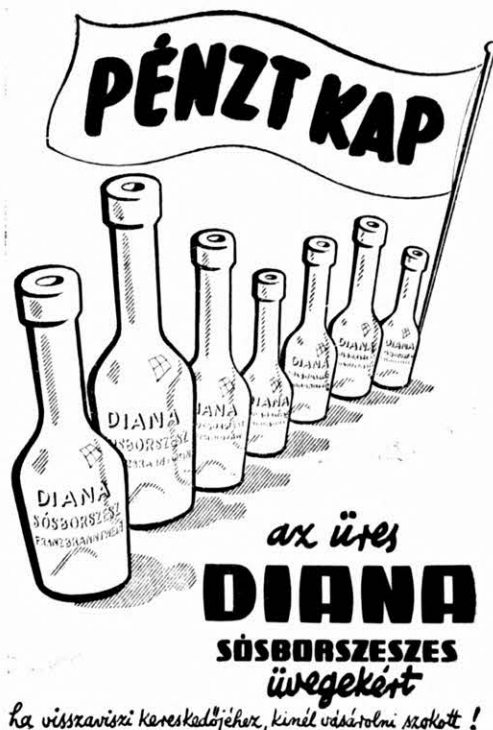
Saki človek je znal i čutil, da je ona vrednost, šteru je alduval, dalko od one vrednosti i aldova, šteri na dalekim ruskim polanam za nas krv preleva, ali je znak i to, da naša jaka znutrešnja fronta pomaže i objači našu soldačiju, daje njim jaku dušu za njihove teške borbe, kajti znaju, da v ovom teškom taboru celi narod stoji za njimi, od najsiromaškešega do najbogašega. Je, takša mora biti domača fronta, saki mora spuniti svoje narodne dužnosti i tomu se nišči vugnuti nemre i nesme.

Minule su te reči: „im kaj bi ja mogel napraviti?“ Za navek su minule. Moramo se zbuditi i delati za oasu domovinu i saki človek mora reči sam sebi v srcu: moram pomagati.

Saki človek mora znati i čutiti, de je najveksa sila za pomoč i tam mora biti ne mestu. Naši soldati su pustili na aldov svoje celo življenje onda, da su se genuli na frontu samo zato, kaj bomo mi, šteri smo doma ostali, mogli mirno živeti i naše posle obavljati. Moramo se globoko zmisлити za naše soldate, da su nam rekli z Bogom i ođiši na frontu, kaj su oni se alduvali za nas.

Od nas samo jeno prosiju i čekaju, da dobiju za jen falat više tople oprave i drugu kakšu pomoč, šteru zahtevaju njihove prilike tam, na onim mrzlim ruskim polanam.

Se to je dobro prerazmel naš megyimurski narod. Ružili smo i vrata su se sigdi otprla i sigdi su naše pobirače prijeli z dobrim srcem. I tak su se nabrali štucni, tople štomfe, kape, šali, tople gače i robače, prusleki, gunji, rokavice, bunde, krznene podstave i se drugo, kaj niti nabrojiti nemremo i kaj bo se služilo

Obrana od zraka

Ve kak je i do nas došla pogibel bombi z zraka, je viceišpan Zalavárme-gyije vun dal ovu naredbu:

Nigdi nikša svetlost, štacuni, krčme, hiže obloke gosto pokriti. Z lampašom hoditi ne smeti.

Z najža znositi doli se kaj bi moglo goreti. peska i vodu pripraviti.

Ako se čuje sirena (trobenta) si foringaši na mesti postati na desnoj strani, ljudi skriti se v najbližešu obranu.

našim dobrim honvedam.

Bilo je dosti mesta, de su ne meli takšu opravu za vkraj dati, štera bi bila dobra za soldačiju, tam pak su za peneze kupili tople stvari, ili pak su darovali gotove peneze i sakojačke druge stvari, štere se daju v peneze obrnuti i za to nekaj kupiti soldatam.

Saki človek se požuril s svojim darom. Bile su hiže, de su pobirači nikoga ne doma našli, oni su drugi den sami donesli svoje dare i sponašali, kaj od mene

Koli hiž i štal, pre kozlicaj se 'posode napuniti z vodom, prepraviti lojtre, krampe, i druge meštrije. Straže držati. Ludi se nesmeju na kupe shajati.

Ognje gasiti, ranjenikam pomagati, den i noč stražu držati, zapovedi voditelov točno i fletno zvršavati.

To su za ve najvažneše zapovedi, naj se saki človek čuva i naj ima pred očmi, da mora braniti, sebe, familiju naroda i domovinu.

nečete? Pre siromaškoj hiži, de je jedini skrbitelj kruha, otec na frontu, je žena prez jene reči dala 10 pengő.

Jeni su donesli bundu z ovimi rečmi: „z ruske fronte je došla, ta naj ide nazaj“. Čuda bi bilo toga za pripovedati i nas jako veseli, kaj je naš narod prerazmel lepe reči i pokazal peldu rodolubnoga srca.

Narod Megyimirja i varaša Csáktornya je stem darovanjem sam sebi dal poštuvanje.

Bolševičke bombe v Budapeštu

Magyarska Telegrafiska Kancelarija glasi septembra 5-ga: Denes noč su došli s severne ishodne strane sovjetski aeroplani i bombe su hitali na Severnu Magyarsku i okoli Budapešta.

Dale glasi Magyarska Telegrafiska Kancelarija, da su septembra 4-ga v noči ob pol 12 vuri doleteli sovjetski aeroplani v tri partije i hitali su bombe, najviše koli Budapešte. Bilo je 8 mrtvih, med njimi 2 dece, 21 teško i više lahko ranjenih.

Te bolševički napadaj je bil čisto proti človečjem i taborskem zakonu. Sovjetski aeroplani su najpredi šteli vkaniti naše kanonire za obranu od zraka stem, kaj su na avione deli magyarske signale. Ali naši su mam znali za to lopovštinu, pak su fest strelali na nje i čuda njih pretirali. Dale sovjetski aeroplani nesu hitali niti jenu bombu na soldačka mesta, nego samo na civilne hiže. Tak su zaklali osem civilnih ljudi, med njimi dvoje dece, šteri nikaj nemaju s taborom i ne spadaju v soldačiju. Skvarili su jenu cirkvu i nešternih civilnih hiž.

Se to su napravili zato, kajti nam na taborišču nikaj nemreju naškoditi. Za badav se na-

pinjaju i za badav reskiraju na stotine jezer svojega ludstva i tulko matriala, do ve su magyarske honvede niti za jen korak ne mogli nazaj stritati. Magyarski honved se bori za svoju domovinu, za svoju cirkvu, za svoju familiju i za bolše življenje, a sovjeti bi šteli se to zrušiti, vništiti pobožne i poštene narode, širiti prezbožnoga bolševizma i vništiti se, kaj su kulturni narodi v Furropi stvorili črez jezere leta.

Ali se to je za badav. Bolševizmu je odzvonilo i za kratko vreme bomo za njega zmislili, kak da smo kaj hudoga senjali.

Narod obsipan z bombami v Budapeštu se držal jako junački, čim su sirene zatrobentale, si ljudi su v najvećem redu otišli na mesto obrane, a soldačija je vitežki zvršavala svoju dužnost.

Kaj su nam bolševiki dali, bomo njim pošteno povrnuli z intereso.

Groba su si skopali i stem su obranili svoje življenje i slobodu

Sreća šestnajst vlovenih honvedov

V soldački špital sem došel. Z doma su mi pisali, da mi je jen priatelj ranjen, pak tu leži v nešternih špitalu. Njega iščem već par dni ali na žalost, niti tu ga nesem našel. Rano se spravlam oditi, da se mi jena sestrice Črlenoga Križa malo nasmeje, pak veli:

No, kaj vam nabo te pot zabadav, dam vam nekaj za novine.

Pun mi je žep z matrialom za novine, ali se jeno pitam, kaj bi to bilo.

Hodte zmenom, bom Vas odpelala k jenomu betezniku veli, pak ide napre po dugom ganjku.

Idem stiha za njom. Zišli smo v jenu betezničku bižu. Pet-šest beteznikov leži nutri.

Recite sinek gosponu kadetstražameštru, kak ste se obranili od sigurne smrti, veli sestrice jenomu betezniku.

Beteznik, Simonyi László honvéd, najpredi stisne roke onak po soldački k stegnam onda se pomalem hapi govoriti.

Šestnajst pajdašov nas je skupa bilo mine smo pobirali pred varašom Tim. Istina malo smo preveć zašli napre, ali kak se pripetilo, nemrem si premisliti, samo na jempot nas je obkolilo jeno petdeset rusov. Tak fletno su nas obleteli, kaj se nikak nesmo mogli braniti. Sih šestnajst su nas vlovili. Črleni su nam fletno zeli oružje i onda su nas bežečki odtirali nazaj v svoje lagere pred nekšega oficira. Dobro smo znali, da se otod nemremo osloboditi, pak smo se zato dospomenuli, kaj bodo god znami napravili, valovali nabomo.

Oficir nam je mam prek, svojega tolnačnika rekel, ako bomo na sa pitanja odgovorili nikaj se nam nabo pripetilo i moremo biti veseli, kaj smo opali v zarobleništvu. I tak su nas hapi rotiti.

Tu je mojemu soldatu postalo slabo. Oči je zaprl, suha vusta si je lizal, sestrice je mam skočila do njega i dala mu je nekše vracstvo. Siroமாக još je slab, kajti je čuda krvi zgubil,

Za par minut je došel k sebi i otprl je oči i onda sam mu rekel: To mi recite priatelj, kak ste si življenje obranili.

Da su vidli, kaj znas nikaj nemreju vun dobiti, — pripoveda dale Simonyi honvéd — su nas odtirali v srđinu jene šume, dali su nam lopate vroke i morali smo grabu kopati. Već smo znali, kaj to zlamenuje . . . . a mislili smo i to, kaj nas samo strašiju. Dok sem kopal, furt sem Boga molil. Prosil sem Boga naj neda, kaj bi me bolševiki zaklali, im su oni i neprijeteli Boga.

Da je graba bila gotova, postavili su nas nutri. Oficir nas je još jempot pozval naj valujemo se, drugać nas da žive zakopati. Ali komaj, kaj nam je tolnačik te reći reztoznačih, naglo se pokazal ober nas aeroplan. Neznam jeli je bil magyarski ili nemški, samo sem znal, da ga je Bog poslal. Kaj se dale pripetilo, to je išlo tak na fletnom i tak čudno, kaj ja to niti pripovedati nemrem. Samo tulko se morem zmisliti, kaj smo si skupa fletno doli hitil v grabu. Bombe su jena za drugom pokale koli nas. Luft nas je čisto zngnjel v grabi, ali fala Boga, nikaj se nam ne pripetilo, graba nas je obćuvala od falatov bombi. Da smo glave porinuli vun z grabe, strašno je bilo, kaj smo vidli. Krvavi falati clovećjega mesa su ležali koli nas. To su bili ostanjki od naših stražarov i moćitelov.

Ne smo meli čuda kaj špekulerati, skoćili smo z grabe, štera nam je kanića biti grob, a na mesto toga nam je življenje obranila i bežali smo v šumu. Bolševiki, šteri su živi ostali, su nas fletno zgedali i fest strelali za nami. Htiti smo se doli i pak smo bežali, kak dugo je divji beg trpel, neznam, samo da smo već skorom vuni bili s šume, onda me kugla trefila. Skup sem opal i zgubil sam svest. Pre nemci sem došel k sebi, da su me povežali. Tam sem zavvedil, kaj su me nemška okloplena kola našla, oni su rano išli na neprijetela v šumu. Se bolševike, šteri su tam bili, su nemci spolovili.

A kaj je bilo s pajdaši? — sem na zadnje pital.

Oni su, zvun jenoga, ili dva ranjenih, drugi den već dale pobirali bolševičke mine — rekel je na mesto Simonyia, jen drugi beteznik, šteri je isto z onoga mesta došel v špital.

Što i kak more dobiti soldačku pomoć

Od 1942. marcijuša 1-ga familie onih, šteri sluziju soldačiju, či su toga potrebni, moreju dobiti soldačku pomoć.

To pomoć moreju dobiti soldačke familije čiji otec, sin ili brat ne sluzi stalno soldačiju, nego samo ve za vreme tabora i to samo od szaakšvezetó (cugsfirer) sarže doli i či su toga potrební.

Oni šteri su v kakšoi državnoj varmegyin-

skoj ili općinskoj službi nemreju dobiti soldačku pomoć.

Soldačku pomoć dobiju: žene, deca, roditeli či su na jenom kruhu, vnuki, brati i sestre, nezakonita deca i matere, ako njih je otec branil. Deca i vnuki dobiju do 16-toga leta pomoć ako pak ideju v višešu školu, onda najdale do 24 leta. Soldačka pomoć se daje ženi v općinaj ne prek 12.000 duš, ako familija nema većšega do-

SIROVE DIVJE KOŽE

od lasice, thorca, vidre, jazveca, le-sice, domačega i divjega zajca, psa i se druge kupujem po najvećoj dnevnoj ceni.

SZOTÁK ISTVÁN

AGENT ZA SIROVE KOŽE
Csáktornya, Hitler Adolf utca 3.

hodka od 80 pengő. De su je deca ili vnuki, tam se dohodek more povisiti za 10%.

Na takšem mestu žena dobi soldačku pomoć od 16 pengő, za decu 10 pengő, za štrto i sako dalnje dete po 15 pengő.

Povišena soldačka pomoć se dobi, ako je otec familije potli 1938. septembra 1-ga bil dva-pot črez barem tri mesece v soldačiji. Molbenicu more soldat prek dati na svojoj komandi, a familija pak pre svojoj općini, zvun toga i pre Pajdaškoj Službi. Poglavari bodo presodili molbenice. Ako je što ne zadovoljen, more apelaciju dati na vicešpana.

Pomoć se daje od prvoga onoga meseca, da je što otišiel v soldačiju, ali samo onda, ako je familija već v ovim mesecu bila potrebna pomoć. Ako je što pednesel junačku smrt, ili je na taborišću zginul, onda se pomoć da još leto dni, ili do onoga vremena, dok se odredi penzija.

Soldačka pomoć se da samo, kak je gori napisano, pak koga ne pripada, naj ne terši vlasti, kajti stem samo zastavlja druge važne posle.

Matere s čuda decem su dobile želenciju i peneze v notarjušiji zvunjskoj i Drávaszentmihály

Ovoga meseca 6-ga ob 10 vuri su v kancelariji zvunjske notarjušije z lepom paradom razdelili želencije materam „štere čuda aldavaju“, v tem dvem notarjušijam. To su same žene s čuda dece.

Z teh općin je došlo čuda žen z decem i s svojimi možmi to lepu paradu glet. Bili su tam birovi i poglavari, a Kakossy Győző notarjuš je držal govora i tolnačil važnost toga dneva i kak se magyarska vlada briga za one matere, štere čuda aldaju za domovinu. Veseli se, kaj se još najdeju matere, štere znaju svoju dužnost. Megyirske matere su v tem na visokom mestu. Još ga je čuda mater, štere bi morale dobiti želencije, ali to je ne zapostavlanje, kajti sako leto bodo druge matere dobile poštuvanje.

Pozval je matere, naj pobožno odhraniju svoju decu, kajti črez ovih 23 let se je versko življenje i pobožnost malo doli poškliznula. Deca se moraju navćiti, kaj je IV. zapoved.

Zatim je materam na prsa postavil želencije i prosil je, naj ju nosiju na sakoji paradi. Želenciju su dobile Kralyics Istvanné Százkő, od 17 dece 11 živih, Bubek Istvanné Zalaujvár, od 10 dece 9 živih, Zelenciju i 50 pengő su dobile Farkas Andrásné Szentilona, 9 dece i Tukszár Imréné Zsedény od 15 dece 11 živih.

Körmendy Janos notarjuš Drávaszentmihály je dal zelenciju i 50 p. Kovacsics Mihályné Kristófalva i zelenciju Balogh Imréné Nyirvölgy.

Kollarics Pal birov iz Százkő je po megyirs-morskom jeziku tolnačil ženam važnost svetka.

Glasi Magyarske Stranjke Života

Naš orsački oblegat Pecsornik Ottó je dobil ovo pismo:

Dragi gospodin orsački oblegat i voditelj MEP-a!

Od srca se napre zafaljujemo orsačkome voditelu Magyarske Stranjke Života i Vam koji priznate naše trude i pozdravljam v prvom redu

Orsačkoga Voditela onda Vas kakti voditela jaraša onda se one, koji čitaju v Muraköz novinari, da su tređni diplome koje bomo dobili.

Ali tređban pozdraviti i onoga seljačkoga našega Megyimirskoga naroda, ki je pristupil v ovu našu stranju, samo po narodu se nekaj da dostiči. Ali naš narod v Alsóferencfalva i Mikófa je mislim ne zadnji bil niti v taboru 1914. do 1918, pak je niti denes ne zadnji. Tak dragi Megyimirci i dale tak idite, odhitite od sebe one, koji rovaju pod zemlom proti naše drage domovine Magyarske, jer kak ja vidim i z nam nema zemle, niti korune, niti zastave kak je svetoga Štefana. Bog ju poživi i naše honvede.

Mikófa 1942. VIII. 31.

HATLAK JAKAB
elnök MEP-a.

Od naše strane i mi pozdravljamo našega vernoga elnóka MEP-a, Hatlak Jakaba i se one, šteri su od Orsačkoga voditela diplomu dobili i celu našu Stranju Magyarskoga Života.

Jako nas veseli, kaj se delo naših voditelov prizna i na visokom mestu. Mi smo dobro znali, da je narod našega Megyimirja, fala Bogu, ve več oslobodjenoga Megyimirja navek veren bil svojoj domovini svetoga Štefana.

Pod ovom Korunom živelo je Megyimirje jezero let i bo našlo svoju sreću i bolje življenje još drugih jezero let.

Magyarska vlada je već čuda pot pokazala v gospodarstvu, v školanju i v drugim sem, da joj Megyimirje na srcu leži, ovi hudi čajti bodo minuli i saki pošteni i delaven megyimirci bo našel svojega kruha i sreću v starinski, ali ve kivečnoj magyarskoj domovini Svetoga Štefana.

Parada je bila jako lepa i ludi su pokali z rokami, a matere su se plakale — a ne od žalosti.

Oslobodjeni varaš Csáktornya je od prve vure rad alduval za saku magyarsku narodnu stvar, pak je bil i ve na svojem mestu.

KAJ JE NOVOGA?

Žalostna smrt. Naša stara purgarica dovica Behojnik Mihályja nas je za navek ostavila. Za vreme žalosne okupacije se čuda plakala za našu magyarsku domovinu, ve potli oslobodjenja je od veselja suze prelevala. Žnjom smo zgubili dobru starinsku magyarsku, megyimirsku purgaricu. V subotu, 5 septembra su ju, z velikim sprevedom zakopali. Barabás (Behojnik) Győző navučitel preparandijske škole i Behojnik Mihály štacunar s železnom robom i predsednik Barossovooga društva su žnjom svoju mater zgubili. Naj v miru počiva v oslobodjenoj magyarskoj zemli, šteru je tak jako rada imela.

— **Križa za Obranu Naroda** je dobil naš domači sin Svagel Viktor kontrolor državne železnice v penziji.

— **Do septembra 12-ga pobiraju zimske opravke.** V Csáktornya i v jarašu su na vekšem već pobrali zimske opravke za honvede.

Kak smo zavzedili naši Čakovcsanci su se pre tem darovanju jako lepo vladali. Drugi tjeđen bomo dali službenoga rečuna od sega, kaj se nabralo.

— **Smrti sodi v Zagrebu.** Horvatski ministernium je preširil stariumskoga soda na one, šteri širiju hude glase. Stariumski sod je odsodil 10 peršon, med njimi 8 žen na smrt. Osem njih su mam strelili. Isto tak su skončali jenoga policajca, kajti je s svojom nemarnosti skrivil, kaj je jen komunist vušel.

— **Premeščenje** Hegedüs János főhadnagy levente zapovednik našega jaraša je premeščen v drugu službu. On je bil naš prvi levente zapovednik, on je napravil organizaciju leventaoš v celom jarašu i njemu se more zafaliti, kaj naši dečki čisto drugač zgediju, kak pred leto dni.

Njegovu službu je prek zel Modrovits Nándor főhadnagy, on je već i do ve zvršaval službu levente zapovednika v Csáktornya.

— **Vkradenu svinju su prešvercali prek Drave v Horvatsku.** Varga Ferenc iz Muraszentmártona je došel, obtožen zbog kradje, pred sodbeni stol v Nagykanizsi. Optožen je bil zbog toga kaj je z nekšim Josipovič Ivanom, z Bukovca Horvatska, ovoga leta, marcusa 3-ga z grunta Kovács Antona i Kovács Pavla odtiral jenu svinju i zaklanu su ju prešvercali prek v Horvatsku. Varga je najpredi se tajil i rekel je da nezna, kak se zove, potli je pak rekel, da je on bil samo namestnik Josipovičov. Nato je Kovács bo-kazal pred sodom jenoga lista, v šterim ga Varga prošil, naj valuje kraj njega. Te list je dosti pokazal Vargovu krivnju i tak ga sod odsodil na dva meseca rešta, zvun toga na leto dni zgubi sa politička prava.

— **Veni Sancte,** sveta meša je bila za decu narodne škole septembra 9-ga. Potli meše su stali pred orsačko zastavu, tam je Krasznai Antal navučitel držal prodeštvo. Na zadnje su dali poštuvanje zastavi.

— **Frontske soldate** su organizovali septembra 8-ga v Stridóváru, došlo je do 300 starih soldatov, a v Viziszentgyörgy do 150. Septembra 13-ga ob 8. vuri v Bottornya a popoldan ob 3. vuri na Belici bode držal organizaciju Kákossy György oficer za organizaciju.

Prva poznata katolička žitna trgovina

**Behojnik - Bezerédy-Cernkovics
FUTURA PODKOMISIONERI
CSÁKTORNYA, Hitler Adolf ul. 3. Prek varaških hiž.**

Kupujemo sake vrsti zrnja, kuruzu, graha, i semenja za olje, po službenoj dnevnoj ceni. Fletno podvorimo.

Vkmičiti obloke

Magyarska vlada je zbog sovjetskoga bombardiranja v Budapeštu, da su zaklali osem ludi, dala vun naredbu, da se od večera do jutra si obloki i sa vrata moraju vkmičiti tak, kaj se od zvuna na nikši način nesme videti svetlo. To je jako potrebno zbog toga, kajti ako bi nepriatelj videl negdi svetlo onda bi znal, kaj su tam hiže, pak bi hital bombe, a to bi bila strašna nesreća.

Što se toga nabo držal, bo jako štrofan.

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Stalingrad! Negda da bodo pisali najnovušu povest ruskooga naroda, te varaš bo napisan na črnom listu.

Toga varaša, kakti zadnju obranu v Južnoj Rusiji su sovjeti za kratko vreme prenapravili za tak jakoga grada, kak da bi moral čuvati granicu a ne stati prek sredine zemle, na glasovitoy vodi Volga.

Kak nemški glasi dohajaju, se okoli varaša, na više redov su napravili jake betonske i železne kule, štere je treba saku ekstra rušiti, ili drugač zavzeti. Ali proti nemškom oružju ga ne kul. Več v četrtrek su nemci glasili, da su obkolili Stalingrada se okoli do Volge i stem su presekli jedinu železnicu, štera je pelala z Stalingrada v srdinu orsaga. Zvun toga su i ladje na Volgi došle v velku pogibel.

Samo po sebi se razme, kaj nemci fest bombardiraju i tereju te kule i kak od petka do torka čujemo, saki den idu dale napre. Jesu dnevi, da po 30 takših teskih kul zrušuju. Stalingradu su dnevi odbrojeni.

Nagykanizsai Királysörfözde

a DREHER—HAGGENMACHER
budapesti sörgyárak érdekeltisége
egyedüli sörraktára

Fliszár és Kaczun

sörnagy-
kereskedés Csáktornya

Raktár: Petöfi Sándor utca 10
— Bejárat a Levente utcában
Telefon 8 szám —

Dika matere s čuda dece

Parada gospeh Magyarskoga Ženskoga Društva

Zbog velke orsačke žalosti su zadnji pot ne mogli obdržati ovu paradu, pak su zato v nedelu, septembra 6-ga v Levente domu odslužili poštuvanje materam, štere imaju čuda dece.

Odpopevali su Veru Božu, zatem pak su mala deca, štera još v ovodu hodiju pokazala, kaj su se navčila. Lepe igre su bile, matere su se jako veselile toj deci.

Dr. Száraz István szolgabirov je držal paradnoga govora. Z lepimi rečmi je pozdravil matere štere su koli njega sedele i imaju čuda dece. Varaš Csáktornya, šteri je v alduvanju navek bil na prvom mestu, je podnesel i ve aldove, kaj se ta parada mogla obdržati. Govori za svete dužnosti matere. Mati je početak, prtulejte, budućnost, novo življenje. Visokodostojna Gospa Gmvernerka je stavila ovu diku za mater s čuda decum i to naj bo pelda sakoj magyarskoj materi.

Zatim je Dr. Száraz István rezdelil dare materam. Saka je dobila 50 pengő. To su bile özv Horváth Antalné, Soltics Józsefné, Koros Józsefné, Bašek Istvánné, Grabar Balázsne i Mikulcsics Istvánné. S suznimi očmi su se zafalile. Obečal je dr. Száraz István, da bodo potli i druge matere, štere imaju čuda dece, dobile dara.

Bile su popevke i verši a na zadnje predstava z povesti Magyarske. Došle su napre gospe s starinskoga magyarskoga življenja, štere su ran tak junački branile i alduvale za svoju domovinu kak i njihovi moži.

OBJAVA.

Dajem na znanje da sem v Csáktornyi, Zdelár József u. br. 3 (Pintacsova hiža)

Otpri magazina

de kupujem se fele zrnja žito, pšenicu, zob, kuruzu, GRAHA kupujem stalno saki den, kulko god što dopela, na velkom i malom trgovci dobiju proviziju, se vrsti semenja, i se drugo štero spada k ovomu poslu. Plaćam se po vlastima odredjenoj ceni. Žito i pšenicu dajem vun na cedule.

S poštuvanjem: VERHÁR ANTAL

Bolševičke bombe v Budapeštu

Magyarska Telegrafska Kancelarija glasi septembra 5-ga: Denes noč su došli s severne ishodne strane sovjetski aeroplani i bombe su hitali na Severnu Magyarsku i okoli Budapešta.

Dale glasi Magyarska Telegrafska Kancelarija, da su septembra 4-ga v noči od pol 12 vuri doleteli sovjetski aeroplani v tri partije i hitali su bombe, najviše koli Budapešte. Bilo je 8 mrtvih, med njimi 2 dece, 21 teško i više lahko ranjenih.

Te bolševički napadaj je bil čisto proti človečjem i taborskom zakonu. Sovjetski aeroplani su najpredi šteli vkaniti naše kanonire za obranu od zraka stem, kaj su na avione deli magyarske signale. Ali naši su mam znali za to lopovštinu, pak su fest strelali na nje i čuda njih pretrirali. Dale sovjetski aeroplani nesu hitili niti jenu bombu na soldačka mesta, nego samo na civilne hiže. Tak su zaklali osem civilnih ljudi, med njimi dvoje dece, šteri nikaj nemaju s taborom i ne spadaju v soldačija. Skvarili su jenu cirkvu i nešternih civilnih hiž.

Se to su napravili zato, kajti nam na taborišču nikaj nemreju naškoditi. Za badav se na-

pinjaju i za badav reskiraju na stotine jezer svojega ludstva i tulko matriala, do ve su magyarske honvede niti za jen korak ne mogli nazaj stirati. Magyarski honved se bori za svoju domovinu, za svoju cirkvu, za svoju familiju i za bolše življenje. a sovjeti bi šteli se to zrušiti, vništiti pobožne i poštene narode, širili prežbožnoga bolševizma i vništiti se, kaj su kulturni narodi v Furropi stvorili črez jezere leta.

Ali se to je za badav. Bolševizmu je odzvonilo i za kratko vreme bomo za njega zmislihi, kak da smo kaj hudoga senjali.

Narod obsipan z bombami v Budapeštu se držal jako junački, čim su sirene zatrobentale, si ljudi su v največšem redu odšli na mesto obrane, a soldačija je vitezki zvršavala svoju dužnost.

Kaj su nam bolševiki dali, bomo njim pošteno povrnuli z interešom,

Groba su si skopali i stem su obranili svoje življenje i slobodu

Sreča šestnajst vlovenih honvedov

V soldački špital sem došel. Z doma za mi pisali, da mi je jen priatelj ranjen, pak tu leži v nešternih špitalu. Njega iščem več par dni ali na žalost, niti tu ga nesem našel. Rano se spravlam oditi, da se mi jena sestrica Črlenoga Križa malo nasmeje, pak veli:

No, kaj vam nabo te pot zabadav, dam vam nekaj za novine.

Pun mi je žep z matrialom za novine, ali se jeno pitam, kaj bi to bilo.

Hodte zmenom, bom Vas odpelala k jenomu betežniku veli, pak ide naprè po dugom ganjku.

Idem stiha za njom. Žiši smo v jenu betežničku hižu. Pet-šest betežnikov leži nutri.

Rečite sinek gosponu kadetstražameštru, kak ste se obranili od sigurne smrti, veli sestrica jenomu betežniku.

Betežnik, Simonyi László honvéd, najpredi stisne roke onak po soldački k stegnam onda se pomale hapi govoriti.

Šestnajst pajdašov nas je skupa bilo mine smo pobirali pred varašom Tim. Istina malo smo preveč zaši napre, ali kak se pripetilo, nemrem si premisliti, samo na jempot nas je obkolilo jeno petdeset rusov. Tak fletno su nas obleteli, kaj se nikak nesmo mogli braniti. Sih šestnajst su nas vlovili. Črleni su nam fletno zjezi oružje i onda su nas bežečki odtirali nazaj v svoje lagere pred nekšega oficira. Dobro smo znali, da se otod nemremo osloboditi, pak smo se zato dospomenuli, kaj bodo god znami napravili, valovali nabomo.

Oficir nam je mam prek, svojega tolnačnika rekel, ako bomo na sa pitanja odgovorili nikaj se nam nabo pripetilo i moremo biti veseli, kaj smo opali v zarobleništvu. I tak su nas hapili rotiti.

Tu je mojemu soldatu postalo slabo. Oči je zaprl, suha vusta si je lizal, sestrica je mam skočila do njega i dala mu je nekše vračstvo. Siromak još je slab, kajti je čuda krvi zgubil,

Za par minut je došel k sebi i otprl je oči i onda sam mu rekel: To mi recite priatelj, kak ste si življenje obranili.

Da su vidli, kaj znas nikaj nemreju vun dobiti, — pripoveda dale Simonyi honved — su nas odtirali v srđinu jeno šume, dali su nam lopate vroke i morali smo grabu kopati. Več smo znali, kaj to zlamenuje . . . . a mislili smo i to, kaj nas samo strašiju. Dok sem kopal, furt sem Boga molil. Prosil sem Boga naj neda, kaj bi me bolševiki zaklali, im su oni i neprijeteli Boga.

Da je graba bila gotova, postavili su nas nutri. Oficer nas je još jempot pozval naj valujemo se, drugač nas da žive zakopati. Ali komaj, kaj nam je tolnačik te reči rezolnačit, naglo se pokazal ober nas aeroplan. Neznam jeli je bil magyarski ili nemški, samo sem znal, da je Bog poslal. Kaj se dale pripetilo, to je išlo tak na fletnom i tak čudno, kaj ja to niti pripovedati nemrem. Samo tulko se morem zmislihi, kaj smo si skupa fletno doli hitil v grabu. Bombe su jena za drugom pokale koli nas. Lult nas je čisto zgnjnel v grabi, ali fala Bogu, nikaj se nam ne pripetilo, graba nas je občuvala od falatov bombi. Da smo glave porinuli vun z grabe, strašno je bilo, kaj smo vidli. Krvavi falati človečjega mesa su ležali koli nas. To su bili ostanjki od naših stražarov i močitelov.

Ne smo meli čuda kaj špekulerati. skočili smo z grabe, štera nam je kanila biti grob, a na mesto toga nam je življenje obranila i bežali smo v šumu. Bolševiki, šteri su živi ostali, su nas fletno zgedrali i fest strelali za nami. Hitili smo se doli i pak smo bežali, kak dugo je divji beg trpel, neznam, samo da smo več skorom vuni bili s šume, onda me kugla trefila. Skup sem opal i zgubil sam svest. Pre nemci sem došel k sebi, da su me povezali. Tam sem zazvedil, kaj su me nemška okloplena kola našla, oni su rano išli na neprijetela v šumu. Se bolševike, šteri su tam bili, su nemci spolovili.

A kaj je bilo s pajdaši? — sem na zadnje pital.

Oni su, zvun jenoga, ili dva ranjenih, drugi den več dale pobirali bolševičke mine — rekel je na mesto Simonyia, jen drugi betežnik, šteri je isto z onoga mesta došel v špital.

SIROVE DIVJE KOŽE

od lasice, thorca, vidre, jazveca, lesice, domačega i divjega zajca, psa i se druge kupujem po največjoj dnevnoj ceni.

SZOTÁK ISTVÁN

AGENT ZA SIROVE KOŽE

Csáktornya, Hitler Adolf utca 3.

hodka od 80 pengő. De su je deca ili vnuki, tam se dohodek more povisiti za 10%.

Na takšem mestu žena dobi soldačku pomoć od 16 pengő, za decu 10 pengő, za štrto i sako dalnje dete po 15 pengő.

Povišena soldačka pomoć se dobi, ako je otec familije potli 1938, septembra 1-ga bil dvapöt črez barem tri mesece v soldačiji. Molbenicu more soldat prek dati na svojoj komandi, a familia pak pre svojoj općini, zvun toga i pre Pajdaškoj Službi. Poglavari bodo presodili molbenice. Ako je što ne zadovolen, more apelaciju dati na viceišpana.

Pomoć se daje od prvoga onoga meseca, da je što odišel v soldačiju, ali samo onda, ako je familia već v ovim mesecu bila potrebna pomoći. Ako je što pednesel junačku smrt, ili je na taborišču zginul, onda se pomoć da još leto dni, ili do onoga vremena, dok se odredi penzija.

Soldačka pomoć se da samo, kak je gori napisano, pak koga ne pripada, naj ne terši vlasti, kajti stem samo zastavlja druge važne posle.

Materes s čuda deceom su dobile želenciju i peneze v notarjušiji zvunjskoj i Drávaszentmihály

Ovoga meseca 6-ga ob 10 vuri su v kancelariji zvunjске notarjušije z lepom paradom rezdelili želencije materam „štere čuda alduvaju“, v tem dvem notarjušijam. To su same žene s čuda dece.

Z teh općin je došlo čuda žen z decom i s svojimi možimi to lepu paradu glet. Bili su tam birovi i poglavari, a Kakossy Győző notarjuš je držal govora i tolnačik važnost toga dneva i kak se magyarska vlada briga za one matere, štere čuda alduju za domovinu. Veseli se, kaj se još najdeju matere, štere znaju svoju dužnost. Megyimske matere su v tem na visokom mestu. Još ga je čuda mater, štere bi morale dobiti želencije, ali to je ne zapostavlanje, kajti sako leto bodo druge matere dobile poštuvanje.

Pozval je matere, naj pobožno odhranjuju svoju decu, kajti črez ovih 23 let se je versko življenje i pobožnost malo doli poškliznula. Deca se moraju navēti, kaj je IV. zapoved.

Zatim je materam na prsa postavil želencije i prosil je, naj ju nosiju na sakoj paradi. Želenciju su dobile Kraljics Istvánné Százkő, od 17 dece 11 živih, Bublik Istvánné Zalaújvár, od 10 dece 9 živih, Želenciju i 50 pengő su dobile Farkas Andrásné Szentilona, 9 dece i Tukszár Imréné Zsedény od 15 dece 11 živih.

Körmendi János notarjuš Drávaszentmihály je dal želenciju i 50 p. Kovacsics Mihályné Kristófalva i želenciju Balogh Imréné Nyírújlóy.

Kollarics Pál birovi iz Százkő je po megyimurskom jeziku tolnačik ženam važnost svetka.

Što i kak more dobiti soldačku pomoć

Od 1942. marcijuša 1-ga familie onih, šteri služiju soldačiju, či su toga potrebni, moreju dobiti soldačku pomoć.

To pomoć moreju dobiti soldačke familije čiji otec, sin ili brat ne služi stalno soldačiju, nego samo ve za vreme tabora i to samo od szakozvezető (cugsfirer) sarže doli i či su toga potrebni.

Oni šteri su v kakšoi državnoj varmegyin-

skoj ili općinskoj službi nemreju dobiti soldačku pomoć.

Soldačku pomoć dobiju: žene, deca, roditeli či su na jenom kruhu, vnuki, brati i sestere, nezakonita deca i matere, ako njih je otec hranil. Deca i vnuki dobiju do 16-toga leta pomoć ako pak ideju v višeu školu, onda najdale do 24 leta. Soldačka pomoć se daje ženi v općinaj ne prek 12.000 duš, ako familia nema vekšega do-

Glasi Magyarske Stranjke Života

Naš orsački oblegat Pecsornik Ottó je dobio ovo pismo:

Dragi gospodin orsački oblegat i voditelj MEP-a!

Od srca se napre zafalujemo orsačkomu voditelu Magyarske Stranjke Života i Vam koji priznate naše trude i pozdravljam v prvom redu

Orsačkoga Voditela onda Vas kakti voditela jaraša onda se one, koji čitaju v Muraköz novinaj, da su vredni diplome koje bomo dobili.

Ali trebam pozdraviti i onoga seljačkoga našega Megyímurskoga naroda, ki je pristupil v ovu našu stranjku, samo po narodu se nekaj da dostiži. Ali naš narod v Alsóferencfalva i Mikófa je mislim ne zadnji bil niti v taboru 1914. do 1918, pak je niti dene ne zadnji. Tak dragi Megyímurci i dale tak idite, odhitite od sebe one, koji rovaju pod zemlom proti naše drage domovine Magyarške, jer kak ja vidim i z nam nema zemle, niti korune, niti zastave kak je svetoga Štefana. Bog ju poživi i naše honvede.

Mikófa 1942. VIII. 31.

HATLAK JAKAB
elnök MÉP-a.

Od naše strane i mi pozdravljamo našega vernoga elnóka MÉP-a, Hatlak Jakaba i se one, šteri su od Orsačkoga voditela diplomu dobili i celu našu Stranjku Magyarškoga Života.

Jako nas veseli, kaj se delo naših voditelov prizna i na visokom mestu. Mi smo dobro znali, da je narod našega Megyímurja, fala Bogu, ve več oslobodjenoga Megyímurja navek veren bil svojoj domovini svetoga Štefana.

Pod ovom Korunom živelo je Megyímurje jezero let i bo našlo svoju sreću i bolje življenje još drugih jezera let.

Magyarška vlada je već čuda pot pokazala v gospodarstvu, v školanju i v drugim sem, da joj Megyímurje na srcu leži, ovi hudi cajti bodo minuli i saki pošteni i delaven megyímurec bo našel svojega kruha i sreću v starinskoj, ali ve-kivečnoj magyarškoj domovini Svetoga Štefana.

Nagykanizsai Királysörfözde
a DREHER—HAGGENMACHER
budapesti sörgyarak érdekeltisége
egyedüli sörraktára
Fliszár és Kaczun
sörnagy-kereskedés Csáktornya
Raktár: Petöfi Sándor utca 10
— Bejárat a Levente utcában
Telefon 8 szám —

Dika matere s čuda dece

Parada gospoh Magyarškoga Ženskoga Društva

Zbog velke orsačke žalosti su zadnji pot ne mogli obdržati ovu paradu, pak su zato v nedelu, septembra 6-ga v Levente domu odslušili poštovanje materam, štere imaju čuda dece.

Odpopevali su Veru Božu, zatem pak su mala deca, štera još v ovodu hodiju pokazala, kaj su se navčila. Lepe igre su bile, matere su se jako veselile toj deci.

Dr. Száraz István szolgabirov je držal paradnoga govora. Z lepimi rečmi je pozdravil matere štere su koli njega sedele i imaju čuda dece. Varaš Csáktornya, šteri je v alduvanju navek bil na prvom mestu, je podnesel i ve aldove, kaj se ta parada mogla obdržati. Govori za svete dužnosti matere. Mati je početek, prtuletje, budućnost, novo življenje. Visokodostojna Gospa Gvnererka je stavila ovu diku za mater s čuda decom i to naj bo pelda sakoj magyarškoj materi.

Zatim je Dr. Száraz István rezdelil dare materam. Saka je dobila 50 pengő. To su bile özv Horváth Antalné, Soltics Józsefné, Koros Józsefné, Bašek Istvánné, Grabar Balázsné i Mikulcsics Istvánné. S suznimi očmi su se zalafale. Občeval je dr. Száraz István, da bodo potli i druge matere, štere imaju čuda dece, dobile dara.

Bile su popevke i versi a na zadnje predstava z povesti Magyarške. Došle su napre gospo s starinskoga magyarškoga življenja, štere su ran tak junački branile i alduvale za svoju domovinu kak i njihovi moži.

Parada je bila jako lepa i ludi su pokali z rokami, a matere su se plakale — a ne od žalosti.

Oslobodjeni varaš Csáktornya je od prve vure rad alduval za saku magyaršku narodnu stvar, pak je bil i ve na svojem mestu.

KAJ JE NOVOGA?

Žalostna smrt. Naša stara purgarica dovica Behojnik Mihályja nas je za navek ostavila. Za vreme žalosne okupacije se čuda plakala za našu magyaršku domovinu, ve potli oslobodjenja je od veselja suze prelevala. Žnjom smo zgubili dobru starinsku magyaršku, megyímursku purgaricu. V subotu, 5 septembra su ju, z velikim sprevedom zakopali. Barabás (Behojnik) Gyözö navučitel preparandijske škole i Behojnik Mihály štacunar s železnom robom i predsednik Barossovoga društva su žnjom svoju mater zgubili. Naj v miru počiva v oslobodjenoj magyarškoj zemli, šteri je tak jako rada imela.

— **Križa za Obranu Naroda** je dobil naš domaći sin Svagal Viktor kontrolor državne železnice v penziji.

— **Do septembra 12-ga pobiraju zimske opravke.** V Csáktornya i v jarašu su na veksšem već pobrali zimske opravke za honvede.

Kak smo zazvedili naši Čakovcsanci su se pre tem daruvanju jako lepo vladali. Drugi tjeđen bomo dali službenoga rečuna od sega, kaj se nabrlo.

— **Smrti sodi v Zagrebu.** Horvatski ministrium je preširil statarijmskoga soda na one, šteri širiju hude glase. Statarijmski sod je odsodil 10 person, med njimi 8 žen na smrt. Osem njih su main strelili. Isto tak su skočili jenoga policajca, kajti je s svojom nemarnosti skrivil, kaj je jen komunist vušel.

— **Premeščenje** Hegedüs Janos főhadnagy levente zapovednik našega jaraša je premeščen v drugu službu. On je bil naš prvi levente zapovednik, on je napravil organizaciju leventšov v celom jarašu i njemu se more zalafiti, kaj naši dečki čisto drugač zgleđuju, kak pred leto dni. Njegovu službu je prek zel Modrovits Nándor főhadnagy, on je već i do ve zvršaval službu levente zapovednika v Csáktornya.

— **Vkradjenju svinju su prešvercali prek Drave v Horvatsku.** Varga Ferenc iz Muraszentmártona je došel, obtožen zbog kradje, pred sodbeni stol v Nagykanizsi. Optožen je bil zbog toga kaj je z nekšim Josipovič Ivanom, z Bukovca Horvatska, ovoga leta, marcusa 3-ga z grunta Kovács Antona i Kovács Pavla odtiral jenu svinju i zaklanu su ju prešvercali prek v Horvatsku. Varga je najpredi se tajil i rekel je da nezna, kak se zove, potli je pak rekel, da je on bil samo namestnik Josipovičov. Nato je Kovács bo-kazal pred sodom jenoga lista, v šterim ga Varga prosil, naj valuje kraj njega. Te list je dosti pokazal Vargovu krivnju i tak ga sod odsodil na dva meseca rešta, zvun toga na leto dni zgubi sa politička prava.

— **Veni Sancte,** sveta meša je bila za decu narodne škole septembra 9-ga. Potli meše su stali pred orsačko zastavu, tam je Krasznai Antal navučitel držal prodeštvo. Na zadnje su dali poštovanje zastavi.

— **Frontske soldate** su organizovali septembra 8-ga v Stridóváru, došlo je do 300 starih soldatov, a v Viziszentgyörgy do 150. Septembra 13-ga ob 8. vuri v Bottornya a popoldan ob 3. vuri na Belici bode držal organizaciju Kákossy György oficer za organizaciju.

Prva poznata katolička žitna trgovina

Behojnik - Bezerédy - Cernkovics
FUTURA PODKOMISIONERI
CSÁKTORNYA, Hitler Adolf ul. 3. Prek varaških hiž.

Kupujemo sake vrsti zrnja, kuruzu, graha, i semenja za olje, po službenoj dnevnoj ceni. Fletno podvorimo.

Vkmičiti obloke

Magyarška vlada je zbog sovjetskoga bombardiranja v Budapeštu, da su zaklali osem ludi, dala vun naredbu, da se od večera do jutra si obloki i sa vrata moraju vkmičiti tak, kaj se od zvuna na nikši način nesme videti svetlo. To je jako potrebno zbog toga, kajti ako bi nepriatelj videl negdi svetlo onda bi znal, kaj su tam hiže, pak bi hital bombe, a to bi bila strašna nesreća.

Što se toga nabo držal, bo jako štrofan.

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Stalingrad! Negda da bodo pisali najnovušu povest rusškoga naroda, te varaš bo napisan na črnom listu.

Toga varaša, kakti zadnju obranu v Južnoj Rusiji su sovjeti za kratko vreme prenapravili za tak jakoga grada, kak da bi moral čuvati granicu a ne stati prek srdine zemle, na glasovitoj vodi Volga.

Kak nemški glasi dohajaju, se okoli varaša, na više redov su napravili jake betonske i železne kule, štere je treba saku ekstra rušiti, ili drugač zavzeti. Ali proti nemškom oružju ga ne kul. Več v četrtke su nemci glasili, da su obkolili Stalingrada se okoli do Volge i stem su presekli jedinu železnicu, štera je pelala z Stalingrada v srdinu orsaga. Zvun toga su i ladje na Volgi došle v velku pogibel.

Samo po sebi se razme, kaj nemci fest bombardiraju i tereju te kule i kak od petka do torka čujemo, saki den idu dale napre. Jesu dnevi, da po 30 takših teskih kul zrušiju. Stalingradu su dnevi odbrojeni.

OBJAVA.

Dajem na znanje da sem v Csáktornyi, Zdelár József u. br. 3 (Pintacsova hiža)

Otpri magazina

de kupujem se fele zrnja žito, pšenicu, zob, kuruzu, GRAHA kupujem stalno saki den, kulko god što dopela, na velkom i malom trgovci dobiju proviziju, se vrsti semenja, i se drugo štero spada k ovomu poslu. Plaćam se po vlastima odredjenoj ceni. Žito i pšenicu dajem vun na cedule.

S poštovanjem: VERHÁR ANTAL

Najnovše je na sovjetskoj fronti, da su na Črnem Morju zavzeli varaša Novorosijsk. Te varaša je bil zadnje vekše mesto, de su sovjetske ladje stati i nakladati mogle. Jesu još 2—3 mesta na Črnem Morju za ladje, ali ona su već premala, a Novorosijsk je bil prepravlen čisto za taborsko vreme. Mesto za čuda ladji, čuda železnice, velki banhofti, odnod se matrial i hrana vozila na taborišče. Poleg toga su nemci na Črnem Morju vtopili 4 potničke i 4 ladje za terha voziti.

Na severnom delu sovjetske fronte bi bolševiki sikak šteli frontu predreti, kaj bi stem pomogli obrani Stalingrada, ali se si napadaji zrušuju v nemškoj obrani.

Pre Petrovgradu su probali z ladjami prek vode Neva, ali se vtopili, pre varašu Ržev na suhoj zemli, ali se to samo tulko vala, kaj čuda sovjetskih soldatov mora smrt podnesti, zrušilo se 1000 aeroplanov i par sto taborskih kol, a Stalin na svoj radio stalno zove v pomoč engleze i amerikance, veli da mu soldačije ne treba — njegovu dušu ne peče smrt svojega naroda, kulko god njih mora poginuti, — nego samo za matrial, štuke avione, taborska kola itd. se plače, ali se to nemre dobiti, kajti njegvi prijateli niti za sebe nemaju dosta, a svojoj soldačiji pak zapoveda, da saki mora ostati na mestu do smrti, štera mu je v tem strašnom ognju čisto sigurna.

Engleska fronta.

Englezi su si napravili jenu novu nevolu. Dali su obesiti jenoga katoličkoga delavca Williams zvanoga zbog toga, kaj neče služiti englesko robstvo i boril se za slobodu svojega naroda. Te delavec je bil irac. Irska zemla je katolička, jen del se oslobodil engleskoga jarma, samostalna republika i neje v taboru, a drugoga dela još i denes gnjeteju englezi i tam su zbog smrti Villiamsa napravili velke demonstracije, tučuju se s policaj i s soldačijom i tak Engleska niti v svoji zemli nema mira.

Nemški avioni i dale pohajaju engleske varaše i fabrike, a na varaš Dover s svojimi velkimi štuki z nakla strelaju. Varaš Dover leži na morju v La Manche kanalu naprti francuskoj varaša Calais (čita se Kale). Tu je morje samo 30 kilometrov širok i tak nemški teški štuki lahko strelaju do ta. Kud su bili nemški avioni — fabrike su rezmetane i goriju.

Afrička fronta

Nega velikih bitki. General Rommel je englesku soldačiju pretiral do Egiptoma, štera zemla do ve neje v taboru i tak zgledi, da se ve spravljaju na nekše vekše delo, ar čujemo i to da nemci i taljani fest kcoj voziju soldačiju i matriala. Poleg toga su englezi i ve biti, ov tjedan su nemci vlovili i jenoga engleskoga generala.

Američka fronta

Najnovši nemški glas veli, da su nemške podmorne ladje ove dane pre Ameriki, na Atlantskom Morju i poleg Afrike vtopile pak 17 ladji, se skup od 108.000 ton. Kak se vidi, nemške podmorne ladje su takše oružje, štero se z ničim neda preladatai.

Japanska fronta

Velke bitke su na otoku Nova Gvineja z amerikanskim trupama i japanci delaju nepriatelam velke zgubičke i lepo dohajaju napre. V

ŽENSKÉ oprave, šlafroke i bluže

jako čuda za zbirati v štacunu. Gotove - oprave za prati, lepe muštre se dobiju već od 16'26 pengő dale.

Schütz

Nagykanizsa - Zalaegerszeg

Australiji japanci bombardiraju varaše a obrana je jako slaba.

V Indiji se narod nikak nemre zmiriti i i zahteva svoju slobodu, a engleska soldačija, de su kakše vekše demonstracije, nemilosrdno kole svoje ludi. Ghandiju su obečali, da ga pustiju z rešta vun, ako se odreče voditeljstva, ali on neče biti izdajtel svojega naroda.

Gospodarstvo

10.000 prasic bodo rezdelili po fal ceni v orsažu

Ministeriuma za polsko gospodarjenje oče, kaj bode pri nas povanje svinj čuda bolše, pak zato bodo rezdelili ovoga leta, samo za male gospodare 10.000 čisto zdrave prasice, čiste krvi mangalice zvane za pajceke ploditi. Te prasice bodo dali prek varmegyinskoga gospodarskoga inspektora.

Prasice, štere bodo delili, nesmeju biti mlajše od 8 meseci, niti stareše od 12 meseci. Nesmeju biti lehkeše od 45 kil, niti teškeše od 60 kil. Gospodari, šteri imaju menje od 30 mekot orane zemle, moreju dobiti jenu prasicu. Kaj bo čim več zdravih pajcekov, v sako selo more dojeti do 20 prasic.

Gazdi se moraju obvezati, kaj bodo te prasice barem dve leti meli samo za plod. V to vreme prasicu prodati ili zaklati je smeti samo z dovolom gospodarskoga inspektora. Prasice bodo koštale, več po vagi, do 100, 110 i 120 pengő. Molbenice treba dati na varmegyinski gospodarski inspektorat. Do zadnjega novembra moraju prasice biti rezdelene.

Meštarsku dozvolu moči zgubiti, ako se žnjom pokrivaju luđski ludi

Vlada je dala vun ovu zakonsku naredbu:

Meštarska vlast — löszolgabirovija — more zeti sakomu onomu meštarsku dozvolu, šteri žnjom pokriva meštiju takših ludi, šteri po zakonu nebi smeli meštiju tirati.

Takša peršona, šteroj su po ovoj naredbi zeli meštarsku dozvolu, črez tri leta nabo mogla dobit novu meštarsku dozvolu.

Kak je treba pospraviti sunčeničino seme

Na naše velko veselje sunčance se letos dosta zaran zreliju, pak zato moraju naši gospo-

dari, osobito oni šteri do ve to seme nesu povali znati kak se stem semenom barata.

Futura (trgovina de se zrnje prek daje) je dala vun štampane navuke za baratanje, to su dobili si oni, šteri su na kontrakt sejali sunčanicu a šteri nemaju kontrakta, nej si dobro prečitaju ovo:

Na takšem mestu, de bole veter puše, osobito pre visokim štunčanicam, more veter čuda kvara napraviti. Zato je potrebno 4—6 sunčance mam pod vrhom skup zvezati. Tak bode jena drugu potpirale i nabodo se zrušile.

Sunčeničino seme se teško posuši, fletno se pokvari i splešniv. Zato se s pobiranjem ne smeti žuriti, Seme je zrelo da se listje posuši, a tanjer odspod postane žuti.

Pre kesnoj bratvi moramo paziti i na to, kaj ftiči čuda kvara napraviju. Za to je treba postaviti strašilo za ftiče, drvene klapotce. De se po mejaj sejaju moči je i malo rane brati, samo je treba paziti na to, kaj se nebo bralo po deždjovnom, nego po lepom sunčenom vremenu.

Brati se mora tak, kaj se tanjeri odrežuju s stebila tak, kaj ostane malo perišče. Či je seme dosti zrelo moči mam mlaititi, ako pak je ne moči mam mlaititi, onda je treba glave obesiti v škednju de fest puše, ako pak je nakla denemo onda ne smeti jednu glavu na drugo deti i se moraju sušiti.

Ako bi se prepetilo, kaj je treba brati, a a seme još neje dosta zrelo, onda treba tanjeri odrezati prez parišča v sredini, de seme nikaj ne vala, luknje napraviti i tak tanjere napelati na drošce. Ako drošci stojiju onda moraju glave biti dolj obrjene, najodspodneju glavu treba z nečim potpreti, kaj nebu na zemlu segla.

De ga menje toga semenja, moči je i zrokom zmlaititi. To je lehki posel, to moreju i deca zvršavati. Seme je treba mam sčistiti, zcvrtiti i sušiti. Na ponjavi na tenkom, najdale 4—5 cm visoko zgrnuti i na suhom mestu, de veter puše susiti. Črez 6—8 dni treba samo saki den neštari pot z lopatom obračati, potli je i menjepot dosta. Treba jako paziti kaj se seme nebi stopilo, kajti to jako škodi.

V sakoj općini je dano na glas, de je treba seme prek dati i kakše su cene. Što kaj oče zavzediti, naj pita pre Futuri, ili pre njenom agentu onda na poglavarstvu, ili v gospodarskom društvu, ako pak što ima kaksu prituzbu, naj piše direkt Futuri v Budapest, V. Vigadó utca 6, tožbe bodo rešene.

Hirdessen a „Muraköz“-ben

Oglašujte v „Megyimirju“

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. — A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Vrata za kuhinju 191—84 cm velka skrom nova za prodati. Sárközy Sándor, Rét utca 1.

Eladó egy jó karban lévő sötétszürke téli kabát. Érdeklődni Levente otthon házigondnoknál.

Felelős szerkesztő: Pecsnornik Ottó
Felelős kiadó és láptalajdonos: Pecsnornik Ottó
Nyomta: Muraközi Katolikus Könyvnyomda — Csáktornyai
Nyomásért felel: Sárcz Antal.

Ruháit festesse, tisztítsa

Oprave farbati, čistiti pre

Pálcsicsnál

Csáktornyai Fiók:

Horthy Miklós tér 9.